І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 118. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 25-го ЧЕРВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JUNE 25, 1974 No. 118. VOL. LXXXI.

ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ МАНІФЕСТУВАЛИ У ВАШИНГТОНІ В ДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ПРОТИ СОВЄТСЬКОЇ ТИРАНІЇ; ПОЛІЦІЯ ІНТЕРВЕНІЮВАЛА ПІД ЧАС ДЕМОНСТРАЦІЇ БІЛЯ СОВЄТСЬКОЇ АМБАСАДИ; СОВЄТСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОТЕСТУВАВ ПРОТИ ДЕМОНСТРАЦІЇ, ЯКА МАЛА ШИРОКИЙ РОЗГОЛОС.

АМЕРИКА І СВІТ ПОЧУЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Вашингтон. — Минулої суботи і неділі, 22 і 23-го червня, не тільки столичні, але й крайові та міжнародні пресові агенції, а за ними радіо, телебачення та преса інформували Америку і світ про велику українську Всенаціональну Маніфестацію, яка відбулася тут минулої суботи, 22-го червня в пополудневих годинах і 10-річчя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у столиці Америки та з метою протесту проти совєтської тиранії в Україні. Радіовисильні „Голос Америки" і „Радіо-Свобода" подали в своїх програмах для України обширні звідомлення про цю маніфестацію, в якій взяло участь яких десять тисяч осіб з багатьох стейтів і міст Америки, в цьому багато молоді. У зв'язку з цією маніфестацією у великих щоденниках „Вашингтон Повст" з п'ятниці, 21-го червня, та „Ню Йорк Таймс" з неділі, 23-го червня, появилися з ініціятиви та на кошт Українського Конгресового Комітету Америки, організатора маніфестації, півсторінкові „Заклики до Американського Народу" прохати президента Р. Ніксона, щоб він під час своїх недалеких відвідин та вершинних розмов із совєтськими верховодами в Москві вставився за доведених совєтськими тортурами над беріг смерти історика Валентина Мороза, математика Леоніда Плюща та інших ув'язнених совєтськими режимниками в Україні інтелектуалістів, 70 з яких названо в згаданих оголошеннях, подаючи коротко характеристику їхньої долі.

Маніфестацію, яку влаштував Український Конгресовий Комітет та його окремий Діловий комітет та якою зокрема займався вашингтонський Відділ УККА, складалася з двох частин: програми з промовами та співами біля пам'ятника Т. Шевченкові і опісля демонстраційного походу вулицями столиці і біля совєтської амбасади. Подробиці маніфестації і демонстрації подані в репортажі Леоніда Полтави: „Не скує душі живої . . ." Під час походу і переходу біля будинку совєтської амбасади, група молодих людей, проти виразних інструкцій організаторів і керівників походу, почала кидати в бік будинку амбасади яйця та банки червоної фарби, що й призвело до інтервенції поліції. Одинадцять осіб заарештовано, а одного з них, Андрія Чорнодольського, дещо потурбовано, як одна банка червоної фарби припадково потрапила в капітана поліції. Усіх заарештованих, якими заопікувався адвокат Ю. Куляс, негайно звільнено за малою кавцією (по 50 долярів від особи), зобов'язавши їх на заклик з'явитись в суді ще цього тижня. Обидва місцеві щоденники, Вашингтон Повст" і „Вашингтон Стар" в недільних виданнях подали обширні інформації про цю демонстрацію, як подавали їх радіовисильні і на телебаченні. В неділю, 23-го червня, радіовисильні широко інформували про формальний протест совєтського уряду проти демонстрації.

В неділю 23 червня в усіх українських церквах були відслужені Богослуження в намірення українського народу та був проведений „День молитви" за Україну.

Папа Павло VI відзначав 11-ту річницю свого урядування

Рим. — У зв'язку з цим, що в п'ятницю 21-го червня проминуло одинадцять років з часу вибору Павла VI папою, в суботу 22 червня відбулося засідання Священної колеґії кардиналів, на якому Папа зайняв становище до ряду питань зовнішньої політики і політичної ситуації у світі. Найбільше уваги папа Павло VI присвятив справі Палестини, поновно повертаючися до своєї давнішої пропозиції, щоб Єрусалим зробити спільною відповідальністю християн, арабів та жидів. На засіданні кардинальської колеґії був присутній також Верховний архиєпископ кардинал Йосиф Сліпий, як це видно на поданій на першій сторінці недільного „Ню Йорк Таймсу" фотографії з тієї зустрічі.

Російській Православній Церкві бракує священиків

Москва. — Згідно з інформаціями з кіл Російської Православної Церкви, ця Церква має труднощі з підготовкою нових священиків. Це зокрема відчувається тепер, коли зростає запотребування парафій на священиків. Щоб цьому протидіяти, Російська Православна Церква запровадила позаочні курси для кандидатів на священиків. Незалежно від того, в семінарії в Загорську подвоєно число студентів і тепер там є понад 300 студентів. Вишкіл нових священиків проводиться ще також у Ленінграді, де є семінарія і академія: де навчається яких 300 студентів та в Одесі, де є чинною тільки семінарія з яких 150 студентами. На позаочні кореспонденційні курси, що їх веде семінарія в Загорську, є записаних біля 750 студентів.

Два сенатори твердять, що Уряд може спричинити брак лікарів

Вашингтон. — Демократичний сенатор Едвард Кенеді з Масачусетс і республіканський сенатор Джекоб Джевітс із Ню Йорку заявили, що Уряд президента Ніксона своєю політикою може в недалекому майбутньому довести до серйозного браку лікарів і інших професіоналістів, праця яких зв'язана з охороною здоров'я. Сенатори базують своє твердження на довірочних звітах, виготовлених спеціялістами Департаменту здоров'я, освіти та суспільної опіки. Ці спеціялісти перестерігали Білий Дім, що його політика, яка має на меті „заморозити" на теперішньому рівні спроможність професійних шкіл вишколювати лікарів, медсестер тощо, може довести до того, що за 10 років в ЗСА відчуватиметься великий брак осіб, праця яких зв'язана з охороною здоров'я.

НЕ СКУЄ ДУШІ ЖИВОЇ...
РЕПОРТАЖ З ВСЕНАЦІОНАЛЬНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШИНГТОНІ
Написав Леонід Полтава

Вашинґтон. — Десять років тому в присутності стотисячної маси вільних українців 34-ий президент ЗСА Двайт Д. Айзенгавер відкрив на площі при 23-ій і „П" вулицях великий пам'ятник Т. Шевченкові, який сказав ворогові України й людства: „Не скує душі живої і слова живого".

За 10 років бронзовий, повний молодости й енерґії, пам'ятник у виконанні Леоніда Молодожанина став ще гіднішим і гарнішим: ледь позеленіла мідь, площа з водограєм „зжилася" з містом, стала його частиною, ввійшла в „Провідник" по Вашинґтоні, а для українців стала місцем національних сповідей і причасть.

У 1970-73 рр. в окупованій Україні КҐБ заарештувало 560 інтелектуалістів, мистців, поетів, науковців, — а в їх обороні за той час виступили тисячі вільних українців на Заході, і тисячі за цей час побували біля пам'ятника Кобзареві, де не рідко можна побачити свіжі квіти і де голуби попивають із фонтану водичку, як справжні символи миру, але — — справжнього миру, а не миру на колінах.

З самого ранку

З самого ранку на Площі Тараса перебував командант походу Б. Скасків, від Дивізійників, голова Ділового Комітету інж. М. Семанишин, секретар М. Сосновський, організаційний референт С. Чума та ін.; змонтував і встановив голосники д-р Л. Ґелета з Від. УККА у Вашинґтоні; цей Відділ поставив поблизу пресвітеріянської церкви інформаційний столик; другий столик стояв у кінці забетонованої площі перед пам'ятником: спеціяльний випуск „Свободи", жетони з написом „Свобода ув'язненим", листівки тощо розповсюджували там С. Чума і В. Ґрунтовський.

Як справжні самаритянки, працювали тим часом у залі під церквою 35 українок, членок 78 Відділу СУА у Вашинґтоні, під керівництвом п-і Марти Терлецької: вони готували напої й перекуски для учасників демонстрації, а увесь прибуток передали Комітетові Оборони Прав Людини в Україні.

Хоча демонстрація мала розпочатися о 1-ій год. дня, вранці на площі перед пам'ятником Т. Шевченкові були: заступник президента УККА і головний предсідник УНСоюзу Й. Лисогір, віце-президент УККА і гол. предсідник СУК „Провидіння" о. шамб. М. Харина, віце президент УККА і гол. предсідник УНПомочі В. Мазур, — вже цей факт вказує на не тільки економічну, а й громадську ролю Братських Союзів. Із священиків до Батька Тараса найпершими вранці прибули: о. Маріян Бутринський із УКЦеркви в Чикаґо і о. Будний — із УПЦеркви св. Андрія у Вашинґтоні. Серед молоді та членів сумівської оркестри, що прибула з Чикаґо після півтораденної мандрівки автобусами, бачимо їх диригента Павла Крутяка й помічника — М. Левицького, який вже 10 літ не брав участи в оркестрі, а тепер приїхав, щоб допомогти молоді. Між дедалі та більшим натовпом, перед осяяним лагідним ранковим сонцем пам'ятником Кобзареві, впадала у вічі висока й струнка постать ген. Петра Самутіна, бачили ми активну й енерґійну голову ГУ ОЖ ОЧСУ п-і Уляна Целевич, голову Відділу УККА в Чикаґо д-ра Ю. Куляса; про щось замислено розмовляли голова Політичної Ради УККА проф. Іван Вовчук із д-ром М. Кушніром з АДУК і директором Канцелярії УККА І. Базарком. Під зображенням Прометея синьо-жовтий вінок поклали представники Організацій УВФронту з Трентону; Тризуб, замаєний маками, поклали до ніг Кобзаря представниці ГУ ОЖ ОЧСУ.

Навколо пам'ятника збиралось дедалі, то більше народу. Багато зодягнених в українські народні строї, в тому й квітів-дітей. Коли б був конкурс на народну ношу, то першість напевно одержало б молоденьке подружжя Євген і Леся Слігури з Балтимору, так випукано по-українському вони були зодягнені (їх зафільмували для показу на каналі ч. 7). Безнастанно перед пам'ятником фотографуються й фільмуються люди різного віку, одинцем і групами, навіть цілими родинами („Пошлемо на Україну", — сказала одна пані). Група молоді зосереджено оглядала пам'ятник Т. Шевченкові. Чути, як дівчата в одностроях Пласту обговорювали присвяту на цоколі пам'ятника: „Присвячується свободі, визволенню і незалежності всіх Поневолених Націй".

Терпеливо стоїть під все більш пекучим сонцем С. Поточнік із Виллиментику. Старша людина, він приїхав і собі поклонитись Шевченкові та домагатися волі для таких молодих і таких безневинно запроторених у в'язниці Москвою, як Мороз, Плющ, Юрій Шухевич та ін. Біля С. Поточніка — з 20 транспарентів. На зауваження, що сам усіх не понесе, відповідає, усміхаючись: „Не бійтесь, їх ще й мало буде! Лиш погляньте, кілько ту вже молоді є!"

У кінці площі жваво розповсюджують представники „Смолоскипу" найновіше англомовне видання Валентина Мороза — книгу „Бумеранг". Сумівці й сумівки, пластунки і пластуни, представники ОДУМ-у ще перед 12-ою почали роздавати прохожим американським громадянам сотні листівок про недолю України, нагадуючи тим Америці, що „свобода — неподільна".

Маніфестаційна частина

Рівно о 1-ій год. командант паради Б. Скасків і його біля 50 упорядників з різ-

(Продовження на стор. 3-ій)

Австрія має нового президента

Відень. — У виборах 23 червня населення Австрії вибрало своїм новим президентом кандидата Соціял-демократичної партії Рудольфа Кіркшлеґера, який одержав 2,392,151 голосів, перемагаючи кандидата опозиції Алойса Люґґера. Р. Кіркшлеґер не є членом Соціял-демократичної партії. Вибори на нового президента відбулись з уваги на смерть дотеперішнього президента Франца Йонаса 24 квітня. Пост президента в Австрії має виключно церемоніяльний характер. Вся влада в країні є у руках канцлера.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД СКЛАВ ПРОТЕСТ У ДЕРЖАВНОМУ ДЕПАРТАМЕНТІ У ЗВ'ЯЗКУ З УКРАЇНСЬКОЮ ПРОТИСОВЄТСЬКОЮ ДЕМОНСТРАЦІЄЮ У ВАШИНҐТОНІ

Москва. — Аґенція Юнайтед Прес Інтернешенал повідомила 23 червня про те, що згідно з інформаціями урядової совєтської аґенції ТАСС, совєтський уряд склав формальний протест у Державному департаменті у зв'язку з великою українською демонстрацією перед совєтською амбасадою у Вашинґтоні 22 червня. Протестну ноту передала Державному департаментові совєтська амбасада в ЗСА.

У повідомленні ТАСС говориться про те, що „хулігани викрикували кличі, ворожі до Совєтського Союзу і кидали каміння та банки з фарбою на будинок і територію амбасади". Совєтський комунікат звертає увагу на це, що американські урядові чинники, які відповідають за безпеку чужоземних місій, знали про пляни демонстрації, „але все таки вони дозволили, щоб вона відбулася, потураючи таким чином офенсивним акціям лютих антисовєтських елементів". У своїй ноті совєтський уряд вимагає покарання винних і відшкодування за пошкодження.

Згідно з повідомленням Юнайтед Прес Інтернешенал, українська протисовєтська демонстрація у Вашинґтоні притемнила незвичайно оптимістичні пресові коментарі у совєтській пресі на тему американсько-совєтських відносин напередодні приїзду до Москви президента Ніксона. Українська демонстрація перед совєтською амбасадою, стверджується у повідомленні, мала за мету запротестувати проти арештувань тих українців в СССР, які протестують проти культурних репресій.

В СССР арештують жидів у зв'язку з приїздом президента Ніксона

МОСКВА. — Згідно з повідомленнями закордонних кореспондентів, совєтська поліція почала під кінець минулого тижня арештувати жидівських активістів, відомих з різних протестних акцій. Мета арештів — ізолювати провідний жидівський актив на час перебування в СССР президента Ніксона, щоб не допустити до протисовєтських публічних демонстрацій. Як інформують з Москви, при арештуванні совєтська поліція поводиться незвичайно брутально, насильно вломлюючись до житлових кватир. Арештування відбувається без ніякого формального дозволу від судових властей і без повідомлення про характер обвинувачення. До суботи 22 червня арештовано разом понад 50 жидів, в тому кількох організаторів т.зв. міжнародного наукового симпозіюму, що мав відбутися в Москві з участю совєтських жидівських вчених, звільнених з праці після того, як вони зголосили своє бажання на виїзд до Ізраїля.

Г. Кіссінджер заперечує таємні домовлення з Москвою

Вашингтон. — У зв'язку з поширенням вісток про те, що ще в 1972 р. державний секретар Генрі Кіссінджер домовився потаємно з совєтськими лідерами щодо числа стратегічних атомових ракет, не повідомивши про це відтак Конґрес, 23 червня появилася формальна заява Державного секретаря про те, що він ніяких таємних угод з СССР не заключав, ні не поробив ніяких зобов'язань від американського імени щодо СССР. Згідно з інформаціями, що їх подали для преси його помічники ціла проблема заторкує інтерпретацію досягнутого погодження між ЗСА та СССР щодо числа ракетних установок. На основі угоди СССР мав право у випадку заступлення застарілих типів ракетних установок, що їх СССР нараховує 210, побудувати нові, не переступаючи загального числа 950. Совєтська сторона інтерпретувала це в той спосіб, що у випадку заміни застарілих типів ракетних установок новими, СССР мав би право побудувати нові загальним числом 1,020. Це питання було своєчасно з'ясоване і совєтський уряд прийняв американську інтерпретацію. Це саме стосується ракет на підводних човнах. Закид проти Г. Кіссінджера спирається на тому, що він запевнив совєтських лідерів, що ЗСА не збільшить числа ракетних установок з 656 до 710 у випадку заміни застарілого типу числом 54 на нові.. Г. Кіссінджер мав тільки заявити, як поінформували його помічники, що він надіється, що ЗСА не збільшуватимуть числа ракетних установок.

Чарлс Колсон твердить, що президент Ніксон заохочував його очорнювати Еллсберґа

Вашиґнтон. — Чарлс Колсон, колишній правний дорадник Білого Дому, який в п'ятницю,21-го червня, був засуджений на від 1-го до 3-ох років ув'язнення та 5,000 грошової кари, сказав у суді, що президент Ніксон заохочував його поповняти ті дії, за які його, Колсона, власне тепер засуджено. На початку цього місяця Колсон признався, що поширював інформації, які мали на меті очорнити репутацію Даніела Еллсберґа та його адвокатів, щоб в такий спосіб вплинути на судову розправу над Еллсберґом, якого судили за викрадення так званих „Пентаґонських документів". Признаючися до цих спроб перешкодити судочинству, Колсон сказав, що думає, що Президент був переконаний, що діяв для добра країни, коли заохочував його Колсона, ширити ці інформації про Еллсберґа.

Іван Олексин переобраний на головного предсідника УРСоюзу

Екзекутивні урядовці Українського Народного Союзу відвідали конвенцію Українського Робітничого Союзу та були гостями на конвенційному бенкеті. На фото (зліва): заступник головного предсідника і рекордовий секретар УНС Володимир Сохан, переобраний знову на головного предсідника Українського Робітничого Союзу Іван Олексин, головний касир УНС мґр Уляна Дячук та головний предсідник УНС Йосип Лисогір. Фото знято на оселі „Верховина", де відбувалася конвенція УРС, біля пам'ятника Іванові Франкові.

Глен Спей, Н.Й. — Іван Олексин був переобраний на головного предсідника Українського Робітничого Союзу в результаті 18-ої з черги Конвенції цієї братерської установи, яка відбулася тут на оселі „Верховина" в днях від 17-го до 18-го червня ц.р. У програмі Конвенції, крім формальностей, були звіти членів Головного Уряду, дебата над звітами, панелі про організаційні справи та публікації „Народна Воля" і „Форум", організаційний курс, зміни і доповнення до статуту, вибір нових керівних органів і їх заприсяження та дебати над добром організації. В середу, 19-го червня, відбувся конвенційний бенкет, в якому взяли участь, вітаючи Конвенцію та бажаючи успіхів у нарадах, представники інших братських Союзів та центральних і місцевих установ. Від Світового Конґресу Вільних Українців вітав заступник президента Микола Плавюк. Український Народний Союз репрезентували головний предсідник Йосип Лисогір, який виголосив привітання, заступник головного предсідника і рекордовий секретар (до кінця червня і опісля — головний секретар) Володимир Сохан та головний касир мґр Уляна Дячук. Від „Провидіння" вітав конвенцію головний предсідник о. шамбелян Мирослав Харина.

До очолюваного знову головним предсідником Іваном Олексиним Виконавчого Комітету УРСоюзу були обрані чи переобрані: Степан Віхар, Ярослав Пронько і Анатолій Білоцерківський — заступники предсідника, д-р Роман Ричок — головний секретар (на місце дотеперішнього довголітнього головного секретаря Теодора Миника, якого обрано на почесного члена Головного Уряду). Едвард Попіль — фінансовий секретар і касир, д-р Мирослав Чаповський — заступник гол. секретаря і Йосиф Харина — заступник фінансового секретаря-касира.

Сенат проголосував більші повновласті для Конґресу щодо бюджету

Вашинґтон. — Минулої п'ятниці, 21-го червня, Сенат проголосував компромісовий законопроєкт, який надає Конґресові більші повновласті відносно державного бюджету. 75 сенаторів голосували за цим законопроєктом, а ніхто не голосував проти нього. Законопроєкт тепер буде переданий президентові Ніксонові до підпису, бо Палата Репрезентантів 18-го червня також схвалила цей компромісовий законопроєкт. Думають, що Президент підпише його, хоча він дещо обмежує повновласті Президента відносно фінансових справ. Згідно з пропозиціями цього законопроєкту, Конґрес кожного року виготовляв би свою версію державного бюджету, а не тільки схвалював, відкидав, чи змінював пропозиції Білого Дому. Законопроєкт також пропонує обмежити право Президента ЗСА „заморожувати" фонди, схвалені Конґресом. В минулому часто траплялося, що Конґрес схвалив суму грошей на дану ціль, але Президент мав право цієї суми не видати, що доводило до частих конфронтацій між Білим Домом і законодавцями. Проголосований обома Палатами Конґресу законопроєкт також пропонує, щоб від 1976-го року фіскальний рік починався 1-го жовтня, а не 1-го липня, як це було досі. Законопроєкт також передбачає створення нових комісій в обох Палатах Конґресу, які займалися б бюджетовими справами, та створення спільного бюджетового бюра, яке координувало б діяльність цих комісій.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & Holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Данина політиці „відпруження"

На конференції міністрів закордонних справ держав-членів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) в Оттаві узгіднено текст Декларації принципів, який підпишуть голови союзних держав 26 червня в Брюсселі. Нова Декларація принципів, на базі яких мають укладатися в майбутньому відносини між союзними державами, є, як показує докладніша аналіза, досить виразним продуктом „політики співіснування" і „економічного співробітництва" Заходу зі совєтським бльоком.

Поминаючи досить стандартну фразеологію щодо „спільности долі", „безпеки" та потреби „зберегти цінності, які належать до спадщини цивілізації" Заходу, Декларація містить в собі один дуже засадничий момент, а саме визнання „майже паритетности" між СССР та ЗСА. Уся програма майбутньої діяльности, стратегія і тактика західніх держав, як видно, зформульовані власне під впливом повного усвідомлення не надто приємного факту, мовляв, в обличчі такої нової ситуації проблеми оборони европейського континенту „приймають відмінний і набагато виразніший характер".

Засадничо, коли йдеться про форми і способи забезпечення Европи, то Декларація насправді не вносить нічого нового, а тільки стверджує збереження своєрідного стратегічного статусу кво. В Европі продовжуватимуть стаціонувати американські війська, західні европейські держави втримуватимуть потрібні конвенційні збройні сили, але наголос покладений на успіх загальноевропейської конференції в справах безпеки та співробітництва, яка якраз відбувається. Щоб не допускати до внутрішніх конфліктів і спорів, союзні держави погодилися на широкозакроєну взаємну консультацію.

Окремо варто відзначити факт дуже незначного підкреслення потреби зберігати в окремих країнах принципи демократії, пошанування основних прав людини, справедливости і соціяльного поступу. В Декларації, на жаль, немає навіть натяку на те, що того роду принципи повинні б лягти в основу справді тривалого і справді справедливого миру в цілому світі. Як видно з тексту Декларації, західні союзники надіються на досягнення цього миру у висліді домовлення з СССР та здійснення „політики відпруження".

З приводу цієї нової Декларації принципів Північно-Атлянтійського Оборонного Союзу можна сказати, що коли у висліді дотеперішньої політики Заходу СССР добився „майже паритету" з ЗСА, то політика Заходу по лінії засад, визначених у Декларації, по всій правдоподібності допровадить таки до повної і безумовної переваги СССР у світі. Такою є, на жаль, мова реальних фактів.

Дивовижна пам'ятка

Історія світової філателії знає чимало надзвичайних випадків з поштовими марками, але дотепер ще не закотувала, щоб якась країна випускала пропам'ятну марку із зображенням свого ворога.

Така пропам'ятна марка, у серії „Видатні жіночі голови" вийшла ще в березні ц. р. в Західній Німеччині, ціною в 40 пфенігів. На ній зображена голова комуністки Рози Люксембурґ.

Роза Люксембурґ у 1918 році, виступаючи від імени комуністичної партії Німеччини, називала німецьких соціял - демократів найгіршими словами, і тепер саме соціял - демократи вшанували її пропам'ятною маркою. Видатна вона, як і Клара Цеткін, хіба тим, що принесла багато шкоди німецькому народові, чим, врешті-решт, прокладала шлях для фашизму.

Побачивши „Червону Розу" на поштовій марці, західньонімецький обиватель негайно прокинувся: „Я ніколи не доторкну своїх уст до „Червоної Рози", — заявила вчителька, яка прийшла у Бонні на головну пошту придбати поштові марки, і відмовилася купувати ту „пропам'ятну серію". Учителька зацікавилася ідеєю видання такої марки й добилася аж до поштового міністра, який знервовано відповів, що „люди купують поштові марки і в більшості не дивляться, що на них намальовано".

Не тут то було! Як інформував „Вельт ам Зоннтаґ", довкола „Червоної Рози" зчинилася неочікувана в „Бундеспості" війна. Від Фленсбурґу до Пассау люди відмовляються купувати „Червону Розу", не даючи за неї ні 40 пф., ні одного. З пошти в Реґензбурзі повідомили: „Більшість клієнтів відмовляються купувати марку з Розою Люксембург, є й такі, що повертають її назад". З головної пошти в Пассау сповістили: „Ту марку майже всі відкидають. Одна жінка заявила: „Ми не хочемо комуністки!" Інший покупець: „Хто це додумався дати портрет Люксембурґ у нашій серії пропам'ятних марок?" Врешті - решт, у Реґенсбурзі взагалі перестали продавати ту пам'ятку...

Д-р Леонід Мостович

ДЕСЯТИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД УЛТПА

В днях від 24 до 27-го травня ц. р. відбувся у Вашингтоні Десятий Науковий З'їзд українських лікарів Америки та Канади. Це була замітна подія в історії української діяспори, а зокрема в історії Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Особливість цього з'їзду в цьому, що він — оце вже десятий з черги та чи не вперше в історії УЛТПА акредитований американською Медичною Асоціяцією (АМА) з усіми правами наукового з'їзду. Його рівень був високий, а програма цікава й актуальна. Між учасниками було немало наших молодих лікарів - науковців, що виросли вже поза Україною. Приємно вражало те, що майже всі вони послугувалися українською мовою і термінологією не гірше, як ті, що принесли знання її з батьківщини. Це робило з'їзд по суті й формі українським.

Наукові з'їзди, конвенції тощо є сьогодні невід'ємною частиною кожної професії та науки. Поступ іде в усіх галузях знання приспішеним кроком вперед. Досліди космосу та змагання за першенство між великодержавами відкривають нові обрії науки. Медицина не є винятком. Розвиток і здобутки медичних наук за останні десятиліття більші, як колинебудь в минулому. Активна участь людини в космічних полетах заторкує не лише технологію тощо, але також і медицину, яка мусить забезпечити збереження людського життя в просторі. Посередньо чи безпосередньо наука медицини черпає з досягнень теж і інших більш чи менш споріднених дисциплін. Щороку, щомісяця, щодня приходить щось нове до скарбниці знання.

Ці обставини вимагають від науковців та професіоналістів тепер більше, як колинебудь — постійної праці над собою та живого контакту з науковим світом через фахову пресу, з'їзди, конвенції, семінарі тощо (postgraduate e d utation). Через отаку виміну думок поглиблюється знання, досвід, поступ.

Всі ці потреби зрозумів також український науковий та професійний світ, а зокрема лікарі, що їх звання пов'язане з фізичним і духовим здоров'ям суспільства. Це ж надзвичайно велике й відповідальне завдання. Тому федеральний та деякі стейтові уряди вимагають приписану кількість вислуханих годин у таких же з'їздах, щоб отримати продовження дозволу на лікарську практику, чи задержання звання спеціяліста. З тих то міркувань акредитація американською медичною асоціяцією була дуже на часі.

Вертаючись до нашого з'їзду, та аналізуючи його перебіг, слід об'єктивно ствердити, що його організаційний та науковий позем був на висоті завдання. Коли порівняти його з подібними американськими медичними конвенціями й з'їздами, що на них не одному з нас доводиться брати участь, то наш УЛТПА з'їзд не був у нічому позаду. Ще й тепла товариська атмосфера робила участь в ньому не лише корисною, але й приємною.

Наукова частина з'їзду складалася з панелів та індивідуальних докладів. Всі три панелі: загальний, медичний та хірургічний були присвячені здебільша проблемам наглих випадків. Ця частина медицини становить одну з головних причин смертности сучасного цивілізованого суспільства. Тому ця проблема щораз частіше є темою крайових та світових наукових лікарських з'їздів.

Доклади майже всіх доповідачів та дискутантів були добре продумані, опрацьовані та виголошені. Вони розглядали найновіші методи діягнози та терапії, як теж усі інші аспекти клінічної медицини.

Загальний панель, що його модератором був д-р Василь Кіналь, присвятив увагу травматичним випадкам та всім їх можливим комплікаціям. В медичному панелі, веденому д-ром О. Сохаsucceeded ном, обговорювано акутний серцевий інфаркт та його запобігання і лікування найmодернішими засобами. Щодо хірургічного панелю, модерованого д-ром Люб. Явним, учасники зупинилися уважливіше над можливостями модерної хірургії, включно з офталмологією та пляетичною хірургією, в разі наглих випадків.

Всі доповідачі та дискутанти, майже без виїмку, додержувалися приписаного їм часу. Це уможливило закінчення кожного панелю у визначеному часі, що свідчить про культуру та здисциплінованість учасників. Це було приємною несподіванкою та позитивним явищем. Успіх кожного наукового з'їзду тощо, залежить не лише від його рівня, змісту та якости доповідей, але також у великій мірі від його організаційної справности.

Індивідуальні доклади, виголошені в суботу й неділю, що їх модераторами були д-р Юл. Гной та д-р Л. Кузьмак, заторкували цікаві ділянки медицини, як глухота в дітей, гірсутизм у жінок, надуживання ліків і наркотиків, невролептна анестезія тощо. Доповідь д-ра Л. Дмоховського на тему вірусів і пістряка насвітлила найновіші теорії патогенези оцієї вбивчої недуги нашої доби. Доповідач, це відомий науковець - дослідник у ділянці вірології. Вшанування його праці особливою грамотою з'їзду була доказом, що українська спільнота вміє оцінити своїх передових одиниць.

Д-р Василь Кіналь, що плянував та зорганізував наукову частину з'їзду, виконав свій обов'язок дуже успішно його такт, правиль-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іван Головінський

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ В УССР, ЯК ЗАСІБ ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

У своїх намаганнях перемінити українську націю у бездушну, аморфну масу радянських людей, партійні „апаратчіки" крім свого наступу на українську культуру і мову, зосереджують свої зусилля, щоб вже в зародку, на провесні дитячої свідомости вбити почуття національної окремішности.

Постараюся коротко накреслити історію дошкільного виховання у СССР, звертаючи увагу на його сучасний стан в УССР, та намагання денаціоналізації. Відносно науково - дослідної праці у тій ділянці слід згадати, що навіть там є замітна колоніяльна політика Москви. Наприклад, світової слави науковці - психологи української національности, як: О. Запорожець, Гр. Костюк, Л. Венгер, та інші, відомі поза межами України тільки як „совєтські" психологи. Вони силою обставин змушені друкувати свої праці російською мовою у „Вопросах Психології", а деякі, як О. Запорожець, директор Інституту Дошкільного Виховання Академії Наук СССР, Л. Венгер, та інші працюють поза межами України в Москві.

Вже від початку приходу до влади большевиків, партія за ініціятивою Н. Крупської, звернула увагу на дошкільне виховання. У 1919 році на першій совєтській педагогічній конференції дискутовано відношення дошкільного виховання до нових форм „соціялістичної дійсности". В той час підхід до дошкільного виховання був майже в цілості оснований на „матеріялістичному реалізмі." Природному нахилові до забави не було віддано належної уваги, а казки уважались за пережиток минулого, який відриває дітей від совєтської дійсности і перешкоджає їм у виробленні матеріялістичного думання.

Конвенція 1924 р. застановлялась над ідеологічним змістом навчання у дитячих садках і ця сама проблема була обговорювана під час четвертої конвенції дошкільного виховання у 1928 році.

Перша офіційна програма для дитячих садків в СССР була проголошена міністерством освіти в 1932 р. Приблизно у тому самому часі, себто у двадцятих і з початком тридцятих років були замітні серед совєтських педагогів і психологів сильні впливи Заходу. Це відносилось у першу чергу до опрацювання проблем індивідуальних різниць у сфері інтелектуальних здібностей. Серед совєтських психологів постав навіть окремий напрямок відомий під назвою „педології". Проти педології почалася нагінка офіційних совєтських чинників, де поважну ролю відіграли проф. Мединський і Макаренко. Педології закинуто впливи „буржуазних" теорій про онтогенезу людини. Головним „ухилом" педології було вчення про одідичення інтелектуальних здібностей. Цей погляд противився марксистській деології, яка вважає людину витвором соціяльної еволюції. Остаточно, в 1936 році ЦК партії осудив педологію як науку основану на буржуазних тезах. Багато науковців у тому часі впали жертвою офіційної чистки.

Важливий вплив, у дошкільному вихованні в СССР, відіграла Академія Педагогічних Наук заснована в 1944 р. У вересні 1960 р. зорганізовано в Москві при Академії Педагогічних Наук, Інститут Дошкільного Виховання, який очолив О. Запорожець. Завданням Інституту Дошкільного Виховання є вести досліди в ділянках методики навчання, розвитку інтелекту, психології мотивів і дії.

Стан дошкільного виховання, а зокрема його розвиток від закінчення Другої світової війни, віддзеркалює намагання уряду охопити своєю сіткою впливів усіх дітей від народження до сьомого року життя. Дошкільне виховання, за даними Української Радянської Енциклопедії поділяється на дитячі ясла від народження до третього року життя; молодше дошкілля від третього до п'ятого року; середнє від п'ятого до шостого; старше від шостого до сьомого року життя. В Україні, в 1941 р. було приблизно 3,000 дитячих садків, а в 1960 р., 4790, які охоплювали 330,670 дітей (за даними Української Радянської Енциклопедії 1964 р.). Коляска в 1968 р. подав що в 1964 р. в Україні вже було 693,800 дітей у дошкільних програмах. За даними Кубійовича, в 1966 р. вже було 10,612 дитячих садків у яких навчалося 1,086.500 дітей. В 1965 р. тільки 23 відсотків дітей, які вступили до першої кляси ходили до дитячого садка. Цей відсоток збільшився в 1968 р. до 35, а в 1970 р. 42. У сучасному пляні міністерства освіти є охопити усіх дітей сіткою дошкільного виховання, починаючи із 1975 року.

Для працівників дошкілля появився в Україні від 1931 до 1941 р. методичний журнал: „За комуністичне виховання дошкільних дітей." Від 1951 р. почав появлятися щомісячний методичний журнал міністерства освіти УССР: „Дошкільне Виховання". Цей журнал пересичений матеріялами і вказівками, які посилюють ідеологічно - партійне виховання та сприяють денаціоналізації.

Вже, від самого початку існування совєтської влади, Н. Крупская вказала на ціль партійного виховання, яке повинно перемінити дошкільне виховання на комуністичне виховання. Під комуністичним вихованням слід розуміти, згідно зі словами Кайдова, совєтського міністра освіти, вирощення нової людини, члена комуністичного суспільства. Більш докладно, цілею совєтського дошкільного виховання є індоктринація ідей колективізму, розвиток колективної діяльности під час гри, забави і праці, та пов'язання дитячого садка зі сучасним совєтським життям. Совєтське життя, у свою чергу, є основане на діялектично - матеріялістичній інтерпретації людини. Ця інтерпретація є в сучасному — синтезою атеїзму, матеріялізму і рефлексології Павлова. Відкидаючи етично - моральні засади, основані на історичних традиціях християнізму, совєтське виховання заступило їх етикою соціялістичної диктатури, де „добром" є те, що служить інтересам партії. Поняття свобідного вибору (волі) зводиться до знаменника відповідно розвинутих і вишколених рефлексій. Прикладом етичних засад совєтського виховання став піонер Павлушков, який мов бездушний автомат, видав у руки Чека своїх власних батьків.

Впарі із намаганнями ідеологічно - партійної індоктринації дітей, комуністичне шкільництво в Україні поширює русифікацію.

В „Дошкільному Вихованні" появляються статті, як наприклад Богуша, які закликають до конечности навчання російської мови вже в дошкільному віці. Хоча „Дошкільне Виховання" є офіційним журналом міністерства освіти УССР, то пісні для дітей є друковані у ньому у двох мовах, російській і українській.

Безперервно, на кожному кроці, у кожній публікації

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Дмитрин

ПОЧАТОК ЕПОХАЛЬНОГО ДІЛА, ЧИ ЛЕБЕДИНА ПІСНЯ

Немає сумніву, що форма, характер і ціль недалекого з'їзду працівників української книжки — наскрізь оригінальні. До цього часу у множестві різних конвенцій, здвигів і з'їздів, що мали радше організаційний, або маніфестаційний характер, подібних суто практичних організованих нарад в нас в діяспорі не було. Головне тут ще й те, що і доповіді, і дискусії цього з'їзду ставлять собі за ціль знайти якнайбільш реальний спосіб, щоб українські видання на міжнародному ринку змогли бути нарівні видань державних націй. Це не легкий труд і до нього треба величезної посвяти й не меншого фахового знання. Треба приготуватись, що на шляху до повного зреалізування цієї цілі буде багато невдач, а то й зневіри. І тому добре, що в цьому з'їзді візьмуть участь власне ті, що найбільше мають у своїй щоденній праці до діла з друкованим словом, а саме видавці, що продукують те слово, книгарні, що шукають для нього ринку, і нарешті бібліотекарі, що його купують.

Як видно з програми нарад, то заступлені у з'їзді також ті культурні діячі, що працюють над поширенням української книжки в українській спільноті, отому, може, найчисленнішому споживачеві рідного слова. Саме представники цих трьох професій, маючи за собою досвід у своїй праці, напевно зуміють започаткувати поважний рух, який стане однією зі солідних основ росту української культури й науки, якщо вони спільно візьмуться за здійснення цих задумів.

Другою, не менше важливою справою що її цей саме з'їзд повинен започаткувати, це зорганізування єдиної Української Національної Бібліотеки в цій країні. У цьому часі ми вже маємо цілий ряд місцевих архівів, бібліотек і музеїв. Одначе всі вони тиснуться у малих, лихих і бідних приміщеннях незалежно від того, що вміщають у собі прецінні речі музейно - архівного характеру та старі й нові видання, про які майже ніхто не знає, бо ж вони не мають опублікованих катальогів. Українська громада, знову, зайнята часто дрібними справами, а то й наскрізь негативними політичними, чи церковними антагонізмами, зовсім не доцінює ваги й потреби цих підставових культурних осередків. І навіть в молодечих і громадських організаціях, за розмовою на тему музеїв та архівів дуже часто чується насмішкувате — „а там старички щось собі роблять". Очевидно, це свідчить, як же оподаль стоять ці організації від джерел своєї культури й науки. З другого боку, майбутнє згаданих музеїв та архівів - бібліотек в існуючій атмосфері незавидне; воно радше дуже загрожене, бо ці „старички" і в дійсності визначні наші постаті, що вклали багато труду, гроша та здоров'я, щоб зорганізувати й досьогодні вдержати ці культурні осередки, завтра відійдуть. І після цього закономірно треба сподіватись, що й занидіють ті ж архіви й бібліотеки, яких вони були душею. Тому чи не на долю власне цього з'їзду й припадає започаткування солідної підготовчої праці над зорганізуванням власної Національної Бібліотеки. Наша громада вже загосподарована і в своїй національній свідомості напевно зрозуміє конечність такої центральної інституції, тому й щедрою буде на цю всенаціональну ціль.

Ми здвигнули у Вінніпеґу й Вашингтоні величаві пам'ятники Тарасові Шевченкові, куди в пам'ятні шевченківські дні линуть наші думки. Поруч них завтра повинні стояти Українські Національні Архіви — Бібліотеки — осередки розуму нашої спільноти.

Якщо заплянований з'їзд поважно започаткує працю у розв'язанні цих проблем, тоді це буде епохальним ділом; у протилежному випадку його наради залишаться лише ще одною лебединою піснею, до яких ми вже привикли...

ВІКОПОМНИЙ ДЕНЬ

Відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні 10 років тому

2

ПОЧИНАЄТЬСЯ УРОЧИСТІСТЬ

Серед великого одушевлення стотисячних мас народу, разом чи безпосередньо перед або після приходу Двайта Д. Айзенгавера, на плятформу біля пам'ятника вступили та зайняли місця президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький, первоієрархи і владики Українських Католицької і Православної Церков, члени Конґресу ЗСА, двох наших фільмових артистів з Голлівуду: Джек Пеленс і Майк Мазуркі, члени Екзекутиви та деякі з членів Головної Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові. Ще хвилина й до багатьох голосників підійшов завжди однаково скромний, як і рішучий президент Українського Конґресового Комітету Америки, майстер цієї історичної церемонії проф. Лев Е. Добрянський. „Пані й Панове: — Національний Гимн!" проголосив він чітко через гучномовці. І все, що було й жило, почало грати й співати пісню про зоряносмугастий прапор. Урочистість почалася.

ПОЧИНАЄТЬСЯ З БОГОМ

Проф. Добрянський запрошує до голосників первоієрарха Української Католицької Церкви в ЗСА, ВПреосвященнішого Митрополита Амвросія Сенишина, ЧСВВ Владика, зодягнений в свою мантію, підходить і помітно зворушеним голосом проводить насамперед англійською й опісля українською мовами спеціяльну, базовану на молитві Господній: „Отче наш..."

ГОВОРИТЬ ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР

Після молитви коротке привітання англійською й українською мовами виголошує господар цього свята, голова Комітету Пам'ятника Шевченкові, проф. д-р Роман Смаль-Стоцький. Проф. Добрянський коротко й вимовно представляє одного з найвидатніших мужів історії, одного з найдостойніших громадян цієї країни, 34-го президента ЗСА Двайта Д. Айзенгавера, який серед нової великої овації підходить до голосників та як же відомим усьому світові голосом починає свою інавґураційну промову, промову інавґурації володаря людських душ Тараса Шевченка у виді бронзової статуї в самому серці Америки.

ПРОМОВА ДВАЙТА Д. АЙЗЕНГАВЕРА

Насамперед дозвольте мені подякувати Вам за великодушне прийняття.

Дня 13-го вересня 1960-го року, коли я підписом перетворив у закон ухвалу, яка уповноважувала будову цього пам'ятника, я сподівався, що Ви влаштуєте врочистість відкриття, яка відповідала б величі Тараса Шевченка.

Цей день настав і Ви прийшли тисячами з усіх частин З'єдинених Стейтів; Ви прийшли з Канади, з Латинської Америки і Европи та навіть далекої Австралії, щоб вшанувати пам'ять поета, який так вимовно, висловив невмирущу рішучість людини боротись за волю та її незгасаючу віру в кінцеву перемогу.

Цей здвиг любителів волі, щоб віддати салют українському героєві, далеко переходить мої сподівання.

Але його значення не перевищує моєї надії.

Моєю бо надією є, що Ваш величавий похід від тіні Монументу Вашингтонові до стіп пам'ятника Тарасові Шевченкові запалить тут новий світовий рух у серцях, умах, словах і ділах людей; безперервний рух, присвячений незалежності та волі всіх народів та всіх поневолених націй в усьому світі.

У моїх юнацьких роках довірочно заповідали, що впродовж життя моєї ґенерації принципи нашого вільного суспільства стануть відомі всім народам по всіх усюдах та що вони будуть універсально прийняті в світі.

Ця мрія розвіялася.

Упродовж кількох минулих десятиліть сильні люди, які здобули контролю над великими обширами нашої плянети, викпили і заперечили засади волі і людської гідности. Революційні доктрини нашого вільного суспільства ще далекі від універсального застосування на землі. Навпаки, ми бачили протинаступ фашизму і комунізму, щоб застосувати їх тоталітарною державою, здавленням особистих вольностей, запереченням національної незалежности і навіть знищити свободу запитів і дискусії.

Тиранія і гніт сьогодні не різняться від тиранії і гнету за часів Тараса Шевченка.

Тут, як і тоді, тиранія означає зосередження всієї влади в руках елітарної групи, урядового бюра, одної людини. Це значить, що кінцеві рішення, які відносяться до кожного аспекту життя, залежать не від самого народу, але від тиранів.

Шевченко зазнав того роду урядових узупарцій на рішення, які він уважав, що він повинен виносити сам за себе.

Але він чемпіон волі не тільки для себе самого.

Коли він говорив про українську незалежність від російського колоніяльного правління, він ставив у загрозу свою власну волю.

Коли ж він приєднався до братства, ціллю якого було встановлення республіканської форми влади в країнах Східньої Европи, його ув'язнено — навіть відібрано йому право вживати олівця і паперу, щоб записувати свої думи про волю.

Сьогодні такий самий зразок життя існує в Совєтському Союзі та в усіх поневолених країнах. Де тільки при владі є комунізм, там існує накинена контроля думки, вислову і насправді кожної фази людського існування, яку держава забажає опанувати.

Наріжним каменем кожного вільного суспільства є обмежена влада, яка виконує тільки ті завдання, що їх нарід потребує і яких він сам за себе взагалі не може виконати так справно.

Наша власна країна була створена як того роду суспільність у щирому переконанні, що де люди є вільні, де вони мають право думати, молитись і поступати по своїй вподобі — аби тільки не переступати таких самих прав інших людей — там буде швидкий людський поступ.

Ми також віримо, що коли того роду воля буде загарантована універсально, тоді буде мир між усіми націями.

Хоча світ сьогодні поділений між тиранією і волею, ми маємо надію і маємо віру, що так не залишиться назавжди. Між усіми, що замешкують глиьоб, у кожній поневоленій країні — навіть у самій Росії — тільки горстка творить лиху конспірацію, опановуючи своїх співгромадян силою або ошуканством. Тому, що людина інстинктовно бунтується проти уніформованости, вона прагне до волі, добробуту і до миру. Тим часом, воля кількох осіб заперечує волю мільйонів і воля приголомшена таким станом речей.

Але не забуваймо вікової правди, що „це також минеться".

У країнах Східньої і Центральної Европи, серед неросійських націй СССР, і в самій Росії — де поезії Шевченка добре відомі — є мільйони поодиноких людських істот, які серйозно бажають права на самовизначення і самоуправління. Його статуя, що стоїть тут у серці столиці країни, близько амбасад, де можуть її бачити представники майже всіх країн світу, є світлим символом його волелюбности.

Вона промовляє до мільйонів гноблених.

Вона дає їм постійну заохоту боротись безупину

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ В УССР, ЯК ЗАСІБ ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

постійно уживається назва „радянський", а ніколи „український". Одначе „український" уживається часто в негативному розумінні, як наприклад „буржуазні українські націоналісти", „українські фашистівські банди" і т.д. Це робиться свідомо, щоб діти сприймали поняття „радянський" позитивно а „український" негативно, хоча поняття „радянський" означає суспільно - політичний устрій, а не національну приналежність. Цікаво, що в цей сам час правильно у російській мові уживається поняття „русский" на означення російської національної приналежности.

Звернім увагу як уживається поняття „радянський" у журналі „Дошкільне Виховання". Наприклад, у статті „Торжество Ленінських заповітів," сказано: „Педагоги уважають своїм священним обов'язком змалку виховувати юних громадян Країни Рад всебічно розвиненими представниками історичної спільності радянського народу." Вже за ранньої молодості партійні педагоги вчать українських дітей, що: „Наша батьківщина — великий і могутній Союз Радянських Соціялістичних Республік." Знову ж Краснобродська у статті „Виховання любові до рідного краю засобами музики," дослівно пише: „Виховання дітей у дусі радянського патріотизму починається із раннього віку. В коротких бесідах про рідний край ми розповідали дітям, що наша велика і могутня країна називається Радянський Союз. Головне місто, столиця Радянського Союзу Москва, найбільше і найкрасивіше місто нашої країни". А далі у тій самій статті сказано: „В наших розповідях завжди поряд із Києвом була Москва, а з Т.Г. Шевченком — О.С. Пушкін".

Здається, що повищий цитат найкраще ілюструє колоніяльне становище України.

Характеристичними для сучасного стану поневоленої України є також дописи про „улюблених" сучасних офіційних дитячих письменників совєтської України. Великі офіційні похвали йдуть на адресу Аркадія Гайдара, колишнього совєтського партизана Другої світової війни. У статті Софанової, „Письменник воїн — письменник вихователь," є така характеристика Гайдара і його творів: „На рукописах своїх творів Аркадій Гайдар малював зірочку. П'ятикутна зірка була для нього символом Радянської Батьківщини." У повісті Гайдара „Військова таємниця," національна проблема є розв'язана на совєтський лад у такий спосіб: „Коли маленький Алька, син інженера — росіянина і молдавської комсомолки замученої румунськими фашистами замислюється, якої він національності, піонервожата Натка швидко розв'язує це питання: „Ти радянський, каже вона."

За заслуги для совєтської влади у ділянці ідеологічного виховання молоді Гайдара похоронено у Каневі поблизу гори Тараса Шевченка. На могилу Гайдара відбуваються паломництва піонерів та шкільної молоді. Совєтський режим наглядно намагається створити враження у дитячій уяві, немов би Гайдар був так важливим письменником, як Тарас Шевченко. Це чи не найвищий щабель колоніяльного нахабства новітніх „гаулейтерів".

Хоча повище накреслення стану дошкільного виховання в УССР не дає докладного образу проблеми, у загальному можна твердити про сильні і виразні намагання використовувати систему дошкільного виховання з метою ідеологічної індоктринації і денаціоналізаційної політики Москви. З історичної перспективи під тим оглядом нічого не змінилося від часу Леніна, який називав дитячі ясла „паростками комунізму." Ціль і завдання цих „паростків" дуже влучно описав у 1942 р. італійський воєнний кореспондент Вірджіліо Ділллі в міланському „Кор'єре делля Сера". Його завваження такі влучні і актуальні, що не зашкодить їх зацитувати сьогодні: „Дитинство, в цій країні примусової праці, визначає невтральний час життя, що його господарський режим большевизму відмовляється включити поміж невідмінні потреби приватних громадян. Для большевицького режиму дитина — ще не робітник, але завдаток на робітника. Для большевицького режиму дитина не існує як теперішня дитина, але існує тільки як майбутній робітник. Він дивиться на дитину з погляду виключно політичного, а не звичайно людського. Якщо Кремль присвячує якусь частину своєї уваги малому совєтському громадянинові, то тільки як такому майбутньому робітникові, але зовсім не дбає про дитину, як дитину":

Не зважаючи на зусилля і намагання совєтського уряду виростити „нову людину," ті намагання натрапляють на сильний і поважний спротив з боку українського населення. Про ті невдачі і „ухили" часто звітує совєтська преса.

Література:

Ivan Z. Holowinsky, Preschool Education and Research in the Soviet Union; in The Second Review of Special Education, L. Mann & D. Sabatino, (Ed.); JSE Press, Philadelphia, 1974.

Євген Онацький, Діти в Україні очима італійських воєнних кореспондентів, в Ми і Наші Діти, В. Гошовський (Вировець); ОПДЛ, Торонто, Ню Йорк, 1965.

Дошкільне Виховання; щомісячний историчний журнал міністерства освіти УССР; Київ, 1974.

Вопроси Психологии; Академик Педагогических Наук, СССР, Москва, 1974.

НЕ СНУЄ ДУШІ ЖИВОЇ...

(Продовження зі стор. 1-ої)

них українських ветеранських організацій дали вказівку прапороносцям, організованій молоді, оркестрі й ін. — і всі зайняли свої місця. На площі перед пам'ятником мали сидячі місця Ієрархи Церков та священики, чільні представники установ і організацій. Праворуч виструнчилися рядами сумівці та пластуни в одностроях, а біля самого Батька Тараса — праворуч і ліворуч — 34 прапороносці. Пам'ятник замаяний американським й українськими прапорами та квітами. Яка була б радість, зустрітися отут такою великою громадою, коли б не горе Валентина Мороза і його сотень друзів, коли б не смуток 40-мільйонового українського народу, коли б не трагедія Поневолених Націй у XX сторіччі!

Перед самим пам'ятником — велика група священиків різних Церков. А перед ними, немов усіблення єдности й взаєморозуміння — стоячи, щиро привітавшись, довго розмовляли Митрополит УПЦеркви Владика Мстислав Скрипник і єпископ-помічник УКЦеркви Владика Василь Лостин. Треба громадою, треба миром, треба братолюбієм — в обороні й наступі проти ворога свободи, так як учив Тарас Шевченко. Владики подали добрий приклад Громаді.

Маніфестаційну частину розпочав привітом і словом в обороні В. Мороза, Л. Плюща та інших Нескорених голова Ділового Комітету інж. М. Семанишин, а потім майстром церемонії був голова Відділу УККА у Вашингтоні д-р С. Курилас.

„Ми чуємо тепер багато про мир, і дуже мало про волю та справедливість, — сказав, вітаючи десятитисячну громаду, президент УККА проф. д-р Лев Добрянський. — Ми підносимо нині наші голоси не тільки за мир, а й за волю та справедливість для всіх Поневолених Народів!" Його промову, як і наступних промовців, багато разів оплескували зібрані, особливо повідомлення, що „вчора в Конгресі винесено прохання до през. Ніксона, щоб потурбувався про долю В. Мороза, Л. Плюща і інших політв'язнів".

Оркестра СУМА з Чикаґо виконала американський і український гимни. Мелодію „Ще не вмерла" підхопили 10.000 людей — представників усієї соборної України і тут народженої української молоді.

Зворушливе слово-молитву виголосив Митрополит УПЦеркви Владика Мстислав: „Зібрались ми сьогодні в 10-ту річницю поставлення на цьому місці видимого пам'ятника Твоєму, Боже, для нас Посланцеві, нашому великому вчителеві Тарасові Шевченкові, — сказав Владика Митрополит, прохаючи Творця: „Онови і зміцни нашу любов і відданість найближчому — українському народові, щоб встала Україна і розвіяла тьму неволі". Так же стоячи, як у величезному храмі, під пекучим сонцем вислухали маси людей слово-молитву Владики Василя Лостина, який промовляв після „Приречення" Богові й Україні, виголошеного Митрополитом УПЦеркви. „Коли український нарід в своїй Батьківщині переживає одне з найважчих лихоліть, брати заковані в кайданах безбожницької комуністичної тиранії, — сказав Владика Лостин; — коли щораз більше лютує там ворог, нищить Божі доми та інші цінні культурні пам'ятники, намагається вирвати з душі молоді рідну мову . . . в тюрмах катують за правду, — ми тут, на вільній американській землі, звертаємося до Тебе, Всемилостивий Господи", — казав Владика, прохаючи захисту для України від її Покровительки Матері Божої Діви Марії.

Представлений Й. Лисогором сенатор із Ню Мехіко, республіканець Піт В. Доміничі довідомив, що в обороні В. Мороза, Л. Плюща та ін. переслідуваних в Україні внесли резолюції і промовляли тепер у Конґресі сенатор Мілтон Янґ та сенатор Вілліям Брук: „Доки думки і мрії Тараса Шевченка не здійсняться повністю, доти й наші — американські думки та мрії не цілком здійснені. Ми розуміємо, що загроза свободі будь-де є загрозою і для нас", — заявив сен. Доміничі під громові оплески слухачів.

Промовляючи на тему закордонних справ, сенатор ствердив постійне втручання СССР у американські справи та домагався, щоб політика „відпруження" не була шляхом в один бік, щоб президент Ніксон вимагав від Москви якнайбільших концесій: „Ми не будемо мовчати в обличчі переслідування й утисків інших народів, у тому волелюбної України"! — сказав представник найвищого законодавчого органу ЗСА; вітаючи рішучість і завзятість українців у їх змаганні за свободу.

Черговий промовець, голова Політичної Ради УККА, ГУ Управи ООЧСУ і кол. співтворець УГВР проф. Іван Вовчук ствердив у своїй схвильованій промові, що „часи Шевченка були важкі, але часи Ілліча II — Брежнєва ще важчі. Нехай же Америка почує наш голос — голос нашого сумління, бо московсько - большевицьке лихо насувається й на Америку". Промовець домагався від американського уряду, щоб він не вирікався національної правди, обороняючи вселюдську правду, і прохав допомоги Україні та іншим Поневоленим Народам. Промовець цитував думки Т. Шевченка, які є виявом прагнень української нескореної нації, сказавши, що „українська правда є і американською правдою".

Представлений Й. Лисогором конгресмен з 18 дистрикту в Мічиґені Баб Губер привітав маси українців біля поета свободи, Тараса Шевченка, сказавши, що „Україна завжди була центром національного спротиву й боротьби в ділянці культури проти комуністичного панування". Він домагався — і робить це також у Палаті Репрезентантів, — щоб Уряд ЗСА не провадив однобічної політики „відпруження, ствердив незмінну загарбницьку політику червоної Москви та зазначив, що вона дуже чутлива на такі маніфестації, як нині: „Я обіцяю перед статуєю Тараса Шевченка — борця проти царської автократії, що ще збільшу мої зусилля в обороні України й інших Поневолених Націй", — заявив промовець, часто перериваний вдячними оплесками людських мас. Конгресмен вніс резолюцію-прохання до президента Р. Ніксона, щоб він потурбувався про звільнення В. Мороза й Л. Плюща та ін. українських інтелектуалістів.

Особистий репрезентант президента Американської Федерації Праці Джорджа Міні Вільям Догерті передав українцям привіт і підтримку від працюючого люду Америки. Його промову часто вкривали оплесками.

Проф. д-р Петро Стерчо від імени НТШ склав обіцянку Громаді, що українські науковці будуть працювати в ім'я розвитку вільної науки та поширення правди про змагання України за державність. „Чи буде суд, чи буде кара?" — запитував услід за Кобзарем наступний промовець — генеральний секретар СКВУ Юрій Шимко, і ствердно відповідав, бо в Україні „вже виросло третє покоління Морозів", а за кордоном вільні українці не складають і не складуть рук, допомагаючи своїм братам і сестрам в боротьбі за волю.

П-і Марія Душник у цей час дала інтерв'ю для столичної радіостанції ВМАЛ про В. Мороза й ін. Нескорених та боротьбу в Україні й серед ін. Поневолених Націй проти московсько - большевицької окупації. Тим часом, д-р Володимир Душник, редактор видань УККА представив промовця Лі Едвардса — репрезентанта Світової Антикомуністичної Ліґи ВАКЛ, куди Україна входить через АБН, на чолі з головою Проводу ОУН і головою АБН Ярославом Стецьком. Промовець привітав зібраних, заявив про повні симпатії до Поневолених Націй, підтримку їх боротьби також Американською Радою за Волю.

Від імени Екзильного Уряду УНР виступав віцепрезидент проф. д-р Микола Степаненко, який, між ін., сказав: „Нехай же наш могутній протест проб'ється через тюремні й кацетні мури брежнєвського Архіпелаґу, хай радісною вісткою і світлою надією пролетить над нашою поневоленою землею, хай надихне вірою, новими силами й бажанням жити, боротися і перемогти горді серця Мороза, Плюща, Юрія Шухевича, Михайла Осадчого й тисяч безіменних героїв"... Після привіту представника балтійських народів, виступив член Проводу ОУН Ярослав Гайвас. Він ствердив, що „полум'яне слово Тараса Шевченка заполонює вже не лише нас, а й інших людей, хто його пізнає" — Україна дістає все нових і нових прихильників у визвольній боротьбі. Промовець згадав, що весною ц. р., в травні, окупант заборонив українцям у Києві відзначити річницю перевозу тіла Т. Шевченка з Петербурґу до Києва й Канева, — але тут ми, вільні діти Пророка, вшановуємо його і вшановуємо Нескорену Україну. Зливою оплесків вкрили слухачі промовця, як і перед ним відомого жидівського діяча-імігранта Анатолія Радиґіна, який промовляв коротко російською мовою, як той, хто бачив у совєтській катівні Валентина Мороза. Промовець сказав, що зустрічав у кацетах українців, які знали напам'ять всього „Кобзаря". А. Радиґін символічно доторкнувся до пам'ятника Т. Шевченкові, прирікаючи вірність і працю для Поневолених Націй.

У мистецькій частині виступив з трьома піснями чудовий чоловічий хор „Прометей" із Філядельфії під диригуванням проф. М. Длябоги та з надзвичайно зворушливою рецитацією п-і Інна Колос („Молитва" Ю. Клена). Потім дир. І. Базарко подякував Достойникам Церков та всім присутнім за увагу.

О 2,45 год. маси людей почали лаштуватись до походу столицею в напрямі до амбасади СССР.

Похід волі

Соняшна злива. Температура понад 90, при великій вогкості. Але повіває час від часу вітерець, і тоді оживають прапори національної України і вільнолюбної Америки.

На вказівку команданта паради, Б. Скасківа, зформувався великий десятитисячний похід. Спереду — американський і український прапори, потім вісім чарівних дівчат в українській ноші несли великий напис англійською мовою „Україна в жалобі", далі крокували 34 прапороносці, численний загін Всеч. Отців з обох традиційних українських Церков, оркестра молоді з Чикаґо, стрункі загони Пласту, СУМА та інших організацій, комбатанти з I Дивізії УНА, ОбВУА, формацій УПА та ін., хор „Прометей" у чорних фраках і далі — маси людей з сотнями транспарентів, що викривали Москву як злочинця супроти України, прав людини й народів та супроти всього Вільного Світу.

Бадьоро грає велика сумівська оркестра. Погідно й гордо крокують Всч. Отці зі своїми вірними. Перед ними великий напис: „Українська Церква".

У цей час група відомих українських діячів пішла до Білого Дому, щоб там передати петицію до президента Р. Ніксона в справі звільнення В. Мороза, Л. Плюща та інших переслідуваних Москвою українських діячів культури. До складу делеґації входили: Йосип Лисогір, д-р Володимир Душник і адв. Ю. Куляс. Прийняв їх у Білому Домі протоколянт, перебравши від них петицію та зареєструвавши її в протоколі.

Під звуки оркестри, з піснями на устах маршували колони по вулиці „П" і їм дивився услід бронзовий Тарас, продовжаючи їх у напрямку до Білого Дому та амбасади СССР, і його непорушні уста, здавалося, шепотіли: „Борітеся — поборете".

Біля 16-ої вулиці довелося — виконуючи поліційний закон у столиці, — згорнути всі прапори й транспаренти, щоб не маршувати з ними перед совєтською амбасадою. Потім на вул. 17-ій вони знову приєднались до демонстрантів.

Рівні, барвисті колони продовжували організований марш, співаючи українських народних та повстанських і молодечих пісень.

Перед совєтською амбасадою люди почали спонтанно співати: „Люд у неволі, край у руїні", благаючи піснею - молитвою для України волі і влади. Молодь, як по команді, витягла з-під сорочок сотні синьожовтих українських прапорців, і вулиця перед амбасадою обернулася у великий синьожовтий квітник. Оркестра заграла „Ще не вмерла Україна". Демонстратів дратував якийсь каґебіст, який з'являвся і зникав, фотографуючи людей, на даху амбасади. Вікна й двері будови були наглухо замкнені, прапор з „серпом і молотом" — завбачливо скинули совєтчики. Амбасаду стеріг сильний кордон поліції. І все таки, коли молодечі лави порівнялися з понурим будинком СССР — на будинок полетіли яйця, забруднюючи його в кількох місцях, а потім і банки червоної фарби. Одна, не долетівши, трапила в капітана поліції. Зчинилась метушня, з'явилося біля сотні поліцаїв, а молодь голосно скандувала: „Звільніть Мороза, звільніть Україну!" — і не слухала наказів поліції, яка вимагала йти далі. Так дійшло до арешту 11 осіб. Під час арештів був повалений на землю голова ЦЕУС-у Андрій Чорнодольський, якого заарештувала поліція. Ту сцену зафільмували представники телевізії, канал ч. 7, а потім всі дальші сцени фільмували журналісти з СіБіСі, СіБіЕс тощо.

Поліція заарештувала також і повезла молоду, неохайно зодягнену американку, яка хотіла повалити на землю знак Тризуба, що його несла група демонстрантів. Говорили, що то була комуністка, а її помічника — зовсім молодого хлопця, поліція прогнала геть.

Озброєний револьверами, не лише палицями, великий загін штурмової поліції, з допомогою біля 50 поліцаїв-мотоциклістів, таки змусив демонстрантів маршувати далі. Велику частину демонстрантів поліція взагалі не допустила до совєтської амбасади, завернувши ті колони в бічні вулиці і, таким чином, розділили демонстрантів. До всіх тих подій приглядалися багато сотень американців. Під час маршу-протесту роздано їм понад 2 000 примірників спеціяльного видання англійською мовою „Свободи" і понад 5.000 різних листівок.

На вулиці „Г" у парку стояв відділ кінної поліції, щоб не допустити демонстрантів до Білого Дому — навпроти через парк. Але ніхто з учасників походу волі не намагався проникнути до парку, знаючи, що до Білого Дому відбула окрема українська делеґація.

Чим далі, тим більше втихомирювався й набирав ладу похід. На вул. 17-ій знову замаяли над колонами

(Закінчення на стор. 4-ій)

В ТРИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Незабутнього

БАТЬКА, ДІДА та БРАТА

св. п. Проф.

ПАВЛА ВОЛЯНСЬКОГО

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в українській католицькій церкві

св. апп. Петра і Павла

у Спрінґ Валі, Н. Й.

в дні 30-го червня 1974 року

о год. 10-ій ранку

РОДИНА

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

мого Найдорожчого МУЖА

св. п.

Володимира Холєвчуна

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

1-го липня 1974 р. о год. 8-ій ранку

в українській католицькій церкві СВ. МАРІЇ в ОЗОН ПАРКУ і в АРҐЕНТИНІ.

Про молитви за спокій Його душі просить — дружина МАРІЯ і РОДИНА

СТАНИЦЯ БРАТСТВА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ в НЮ ЙОРКУ

подає з жалем до відома Членам Б-ва УСС і Українському Громадянству,

що з останньої сотні УСС відійшов у Вічність

Б. ХОРУНЖИЙ

Проф. ПАВЛО СИРОТЮК

ПОХОРОН відбувся в Трентоні, Н. Дж.

•

Опечаленій Родині щирі співчуття складають

ПОБРАТИМИ УСС

•

Замість квітів на свіжу могилу 25.00 долярів на В-во „Червона Калина" зложила

СТАНИЦЯ Б-ВА УСС, НЮ ЙОРК

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

Ділимося з нашим Громадянством сумною вісткою,

що 20-го червня 1974 року в Клівленді, Огайо,

на 55-му році життя відійшов у Вічність

ПРОФ. МИРОН ШИЯН

скрипаль, педагог, наш незабутній Друг праці.

•

Опечаленій Родині Покійного, складаємо щире, глибоке співчуття.

ПРЕЗИДІЯ УМІ

Ділимося з Родиною, Приятелями і Знайомими сумною вісткою,

що з Волі Всевишнього відійшов ненадійно у Вічність,

в четвер, 20-го червня 1974 року

бл. п.

МИРОН ІВАН ШИЯН

народжений 11-го травня 1919 р. в Стрию, учитель музики в Українському Музичному Інституті в Клівленді, Огайо.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 21-го червня 1974 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Головчаків, Парма, Огайо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 22-го червня 1974 р. о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Йосафата, Парма, Огайо, на цвинтарі св. апп. Петра і Павла, Парма, Огайо.

В глибокому смутку:

мама — ОЛЕНА

сестра — ВОЛОДИМИРА КАВКА з родиною

тета — МАРІЯ РІЗНИК з мужем РОМАНОМ

вуйко — ІЛЯРІЙ ВІЖЕВСЬКИЙ

та ближча і дальша Родина в Україні і Польщі

НЕ СКУЄ ДУШІ ЖИВОЇ...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

прапори вільної України, з'явилися сотні транспарентів, які читали пішоходи, читали люди з вікон великих домів і проїжджі з тисячів авт: „Звільніть Мороза. Звільніть Україну!", „Москва — руки геть від України та всіх Поневолених Націй!", „Президенте Ніксон, не забудьте про Поневолені Народи!", „Понад 1000 українців - інтелектуалістів — чоловіків і жінок — у червоних кацетах" і т. п. — ось про що розповідали Америці українські транспаренти англійською мовою.

Біля 5-ої вечора, як і пляновано, люди повернулись до пам'ятника Тарасові Шевченкові. На обличчі старших — втома, на обличчі молодих хлопців і дівчат усіх Організацій — радість і зворушення: всі вони взяли активну участь в допомозі Україні — і це не вперше, і вже напевно не в останнє!

Не втомимось працювати

„В ім'я здійснення українських ідеалів — ідеалів Тараса Шевченка, не втомимось ні працювати, ні демонструвати!" — заявив голова Ділового Комітету інж. М. Семанишин. Він подякував тисячам учасників за їх труд, і закликав під оплески присутніх: „Не кінчаймо цієї маніфестації тут! Хай кожного дня ми будемо працею маніфестувти вірність Богові й Україні! Кожного року ми будемо тут, біля Батька Тараса, біля Генія України, демонструвати, аж доки Україна стане вільною державою!"

Знову під пам'ятником почали, як було вранці, робити фотознімки окремі люди, групи й навіть організації. Люди не розходилися, хоча вже була 5 год. вечора. Не хотілося відходити від того, хто надихує кожне українське серце полум'ям любови до правди і волі.

Офіційно демонстрація закінчилась рівно о 5-ій вечора, як плянували.

О 5 год. 15 хв. розпочався дощ.

Тисячі авт і автобуси почали лаштуватись у дорогу. Між ними було кілька з Чикаго та Боффало, з дуже віддалених місць. А рушили всі — зі співом українських пісень!

Ніхто і ніде „Не скує душі живої!"

ДЕСЯТИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД УЛТПА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

на реакція у кожній ситуації та привітне відношення до всіх учасників створювали сприятливе підсоння.

Вживання української мови й термінології під час панелів, в доповідях, дискусіях — слід зарахувати до особливих успіхів з'їзду. Українська мова на наших професійних чи наукових з'їздах, це не доказ патріотизму, а свідоцтво, що ця мова придатна до науки й професії в такій самій мірі, як і інші мови. Хай це буде стимулом і викликом для нашої професії тут і в Україні — нашу мову вивчати й збагачувати. Д-р Осінчук слушно зазважив, що намагання вживати українську мову в медицині, доповнить і оживить український медичний лексикон. Це, у висліді дасть поштовх до опрацювання та видання нового поширеного, конечного словника. Без такого словника нема зобов'язуючої української медичної термінології.

Авангардом у цьому ділі є, без сумніву, прегарно редагований „Лікарський Вісник", тепер під головною редакцією д-ра Павла Джуля, що виходить в Америці на протязі вже давних років і є чи не єдиним того роду українським медичним журналом у світі.

Майбутність української історії, майбутність існування української нації, забезпечується не лише плеканням національних надбань — культури, чи політичної філософії, але також збереженням української мови в усіх галузях науки.

Це, очевидно, в ніякому разі не виключає від активної участи в з'їздах усіх тих, що української мови та термінології добре не знають, а бажають у них брати участь.

Розвагова частина з'їзду: бенкет, зустріч, прогулька по місті залишили гарний спомин.

Під час бенкету співала Христина Липецька, включаючи в свою програму оперові арії, що з них найбільше переконливо й захоплююче звучала арія з опери Вахняника. Юліяна Осінчук полонила авдиторію глибоким відчуттям та культурою гри на фортепіяні. Вона, без сумніву, великий талант. Мимохіть насувається думка, в який спосіб відчинити нашим обдарованим одиницям закриті двері в широкий мистецький світ, і чий це обов'язок?

Деяким мінусом бенкету була його перша частина з довгими промовами, привітаннями і пов'язаними з тим вступами й поясненнями. В цьому, очевидно не вина організаторів, а радше нашої традиції, що її час покинути! — Це залякує від участи в наших імпрезах не лише молодь, але й чимало старших громадян.

Недільний спільний вечір одначе, нагородив за попередній недолік. Ця товариська зустріч залишиться всім нам надовго в нашій пам'яті, особливо виступ оркестри лікарів Чикаго під мистецьким керівництвом д-ра Касараби та їх солістом із захоплюючих голосом, д-ром Рудавським. Це доказує, що український лікар, людина культурна, обдарована не тільки медичним знанням, але й не абияким мистецьким талантом і надбанням.

Приємною несподіванкою для багатьох був спів д-ра Є. Савчина, як теж виступ жіночого секстету з Вашингтону.

Мистецька виставка наших молодих художників була цікавою студією для любителів пензля.

Українське Лікарське Товариство за роки свого існування залишило значний вклад в організованому житті української діяспори. Через свою жертвенність, злагіднюючий вплив та готовість підтримати морально і матеріяльно не один важливий почин, УЛТПА висувається на одне з передових місць в нашому суспільстві. В інтересі усіх приватних одиниць і як українців — є, щоб ця організація стала стала ще сильнішою, більш впливовою та багатшою. Це можемо осягнути, коли всі лікарі, як теж інші професіоналісти споріднені з нашим званням, не будуть поза рамками цієї установи.

ВІКОПОМНИЙ ДЕНЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

проти комуністичної тиранії, аж доки одного дня буде досягнена кінцева перемога, що цілком певно станеться.

Більшість з Вас тут сьогодні є українського походження або роду.

Усі з нас, — якщо ми вернемось одну, дві чи десять ґенерацій взад — знайдемо своє родинне коріння в якійсь іншій нації, на якомусь іншому континенті.

Але сьогодні ми всі стоїмо разом як американці, з'єднані нашою спільною відданістю системі самоуправління — системі, яка уможливлює нам бути іншими, але об'єднаними; незалежними, але взаємозалежними; різними, але нероздільними.

Щоб могти з успіхом принести світові мир з волею і справедливістю, ми мусимо збільшити наші спільні зусилля, щоб люди по всьому світі більше здавали собі справу, що тільки у волі можна знайти правильний шлях до людського поступу, щастя і самовиявлення.

Шевченко жив цією правдою і її навчав.

Відкриваючи цей пам'ятник великому українському Поетові 19-го століття, ми заохочуємо сьогоднішніх поетів в Україні, в Східній Европі і в усьому світі включати в їхні вірші прагнення людства, до національної незалежности та до волі всіх людей.

Якщо б Шевченко жив сьогодні, він був би у першій лінії цього великого змагання.

А тепер я пригадую слова одного з найбільших синів Америки, Абрагама Лінкольна.

Промовляючи тут якраз сто років тому, він сказав: „Це не тільки насьогодні, але й на всі грядучі часи ми повинні для дітей наших увічнити це величне і вільне правління, яким ми втішались усе наше життя".

У тому самому часі, це не тільки на сьогодні, але й на всі грядучі часи ми сьогодні презентуємо світові цю статую Тараса Шевченка, Кобзаря України, та Борця за Волю, щоб увічнити віру людини в кінцеву перемогу волі.

Безупинною працею та при Божій допомозі одного дня настане нова доба, доба універсального миру з волею і справедливістю для всіх.

ХВИЛИНА ПРО ЯКУ МРІЯЛИ ПОКОЛІННЯ

Промову „Айка" часто-густо перериває буря оплесків. Коли ж її закінчено ,тоді проф. Добрянський просить Д .Д. Айзенгавера довершити акту відкриття пам'ятника. Настала хвилина, про яку мріяли покоління і яка ввійде в історію світу: Двайт Д. Айзегавер відкрив пам'ятник Тарасові Шевченкові в столиці ЗСА, в столиці світу, як стотисячні маси народу з найбільшим зворушенням співали Шевченків „Заповіт".

ПОЧАЛОСЯ І КІНЧАЄТЬСЯ З БОГОМ

Після відкриття, промовляли ще конґресмен Дервінскі, Фіґен, Дулскі і Флад й тоді до голосників підійшов первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА, ВПреосв. Митрополит Іоан Теодорович та закінчив урочистість зворушливою молитвою, виголошеною англійською й українською мовами.

НЕХАЙ ЦЕЙ ДЕНЬ БУДЕ „УКРАЇНСЬКИМ ДНЕМ . . ."

Урочистість відкриття пом'ятника Тарасові Шевченкові включала й прочитання окремої проклямації, якою два комішенери Дистрикту Колюмбії проголосили день відкриття пам'ятника ,суботу 27-го червня 1964-го року „Українським Днем" у столиці ЗСА та заповідають проголошування тако ж дня кожного дальшого року.

НЕХАЙ БУДЕ ВІДОМО ВСІМ ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ . . .

Перед закінченням цієї урочистости урочистостей відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, прочитано ще англійською і українською мовами приготовану ред. А. Драганом і схвалену Комітетом у дещо зміненій формі „Пропам'ятну Грамоту", що — підписана всіми членами Управи Комітету — має бути вмурована в підставу пам'ятника. Англійський текст цієї Грамоти відчитав екзекутивний директор Комітету п. Йосип Лисогір, який разом з проф. Смаль-Стоцьким, д-ром Я. Падохом та гуртом інших провідних членів Комітету дав рішальний вклад у підготову та переведення цієї урочистости. Український текст Грамоти відчитав касир Комітету п. Ігнат Білинський.

„ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА!"

Могутні звуки українського національного гимну „Ще не вмерла Україна", що його — подібно, як і американський гимн на початку урочистости, грали оркестри, співали хори і тисячні-тисячні маси народу, можливо тільки на Софійські йплощі пам'ятного дня 22 січня 1919 року, звучали так переконливо, як звучали на цій Шевченківській площі біля пам'ятника Кобзареві України в столиці ЗСА в цю історичну суботу, 27-го червня 1964-го року. Все, що тут було й діялося, свідчило про те, про що співається в гимні: Ще не вмерла Україна!

ТАРЗАН, Ч. 7138 Пляни браконьєрів

Вже запізно вирушати знову, Джад . . . Завтра підемо за шкірами чітів!

Беручи до уваги скільки слоневої кости ми сьогодні притаскали, можемо сміло дозволити собі на одну ніч відпочинку, Барт!

А у протилежному кінці печери . . .

Ви чули це, друзі?!. . . Ми змушені залишитися тут через ніч!

Мій тато наказав нам бути дома перед заходом сонця!

Тим часом в хаті. . .

Міна, я мушу знайти пана Криспа й Тарзана . . . Турбуюся дітьми!

Я ждатиму тут, Джозефе! Може вони скоро вернуться!